

NVE

Adresseinformasjon fylles inn ved ekspedering. Se mottakerliste nedenfor.

Vår dato: 11.06.2025

Vår ref.: 202209809-27 Oppgis ved henvendelse

Deres ref.:

Oversendelse av klage - vilkårsrevisjon i Lærdalsvassdraget

Bakgrunn

På bakgrunn av mottatte krav, vedtok NVE den 3. februar 2025 å åpne vilkårsrevisjon i Lærdalsvassdraget. Primært var det hensynet til villrein og villaks som var bakgrunnen for kravene om vilkårsrevisjon i Lærdalsvassdraget som NVE mottok. Vedtak om åpning av vilkårsrevisjon setter rammene for den konkrete revisjonssaken.

Følgende konsesjoner gitt etter vassdragsreguleringsloven inngår i åpningsvedtaket:

- Kgl.res. av 11. januar 1946: Regulering av Søndre Sulevatn i Lærdalselvi
- Kgl. res av 7. oktober 1966: Reguleringer og overføringer i Lærdalsvassdraget
- Kgl. res. av 24. januar 1969: Ytterligere regulering av Vassetvatn i Lærdal

I tillegg til de tre reguleringskonsesjonene, er det gitt en ervervskonsesjonen «Tillatelse for Lærdal kommune/Østfold fylke til erverv av fall/bruksrett til fall i forbindelse med bygging av Stuvane kraftverk i Lærdalselva», i kgl.res. av 7. desember 1984. Dette er en konsesjon gitt med hjemmel i vannfallrettighetsloven for erverv av vannfall/bruksrett til fall og til kraftverket gitt med hjemmel i tidligere vassdragslov (1940) §§ 104-105.

Etter åpningsvedtaket har det vært gjentatt dialog mellom Lærdal Elveeigarlag og NVE om innholdet i vedtaket. Elveeigarlaget er ikke enig i at ervervskonsesjonen ikke inngår i NVEs åpningsvedtak.

Advokat Rune Svoren henvendte seg til NVE på vegne av sin klient Lærdal Elveeigarlag og fikk innvilget utsatt klagefrist til 2. mars 2025. Den 1. mars 2025 mottok NVE to brev fra advokat Svoren (dok #25):

- Vedtak om revisjon av konsesjonsvilkår for Lærdalsvassdraget – særproblemstillinger knyttet til Stuvane kraftverk – eventuell begjæring om utvidet vilkårsrevisjon/åpning av omgjøringssak
- Vedtak om revisjon av konsesjonsvilkår for Lærdalsvassdraget – (Eventuell) klage

E-post: nve@nve.no, Postboks 5091, Majorstuen, 0301 OSLO, Telefon: 22 95 95 95, Internett:

www.nve.no

Org.nr.: NO 970 205 039 MVA Bankkonto: 7694 05 08971

NVE

Norges vassdrags-
og energidirektorat

I brev av 5. mai 2025 (dok #26) søker NVE å veilede om formål, prosess, retningslinjer og jus vedrørende vilkårsrevisjoner. NVE ba om en bekreftelse fra Lærdal Elveeigarlag innen 1. juni 2025 dersom brevet av 1. mars skulle oppfattes som en klage. Advokat Svoren svarte med e-post av 1. juni (dok #28).

Klagen

Advokat Svoren, på vegne av Lærdal Elveeigarlag, (heretter kalt «klager») er uenig med NVE i at ervervskonsesjonen for Stuvane kraftverk ikke inkluderes i åpningsvedtaket av vilkårsrevisjonen. Og i klagen (dok #25) heter det blant annet:

«I den utstrekning den foran uthevede formulering («med grunnlag i vurderingen over» fra NVEs side er ment som et forhåndsvedtak om å avgrense omfanget av den videre revisjonsprosessen, og/eller scopet for det endelige revisjonsvedtaket, vil vi hermed påklage NVEs vedtak til departementet på grunn av saksbehandlingsfeil (manglende forhåndsvarsling og kontradiksjon) og feil rettsanvendelse. Subsidiært påklages vedtaket eventuelt på grunn av uhensiktsmessig skjønnsutøvelse, idet det gjøres gjeldende at NVE ikke har adgang til å – og subsidiært uansett ikke bør – treffe et forhåndsvedtak som avgrenser omfanget av den videre revisjonsprosessen og det endelige revisjonsvedtaket. Vi vil eventuelt utdype klagebegrunnelsen hvis og når NVE tar opp saken til klagebehandling.

(...)

Avslutningsvis ber vi uansett om NVEs forklaring på forholdet mellom den tekst som er sitert under punkt 2 («det skal gjennomføres en vilkårsrevisjon etter vassdragsreguleringsloven § 8» og den avvikende tekst som er inntatt i innledningen til NVEs vedtak om vilkårsrevisjon («Det skal gjennomføres en vilkårsrevisjon i medhold av vassdragsreguleringsloven og vannfallrettighetsloven) [Uthevet her]. Hvorfor er «og vannfallrettighetsloven utelatt i den tekst som er sitert under punkt 2?»

NVEs vurdering

Om klagerett

NVEs vedtak om åpning av vilkårsrevisjon kan påklages og Lærdal Elveeigarlag har klagerett. Ut i fra klagers e-post av 1. juni 2025, tolker NVE det ene brevet av 1. mars 2025 som en klage. Klagen er gitt innen klagefristen og tilfredsstillende de øvrige vilkår for klagerett i forvaltningsloven kapittel VI. NVE har forberedt klagen i tråd med forvaltningsloven § 33.

NVE kan oppheve eller endre vedtaket dersom vi finner klagen begrunnet. Alternativt kan vi oversende den til ED for endelig avgjørelse, jf. forvaltningsloven § 33.

Om klagen

På bakgrunn av innkomne krav og kommentarer fra konsesjonær, gjorde NVE en vurdering av hvilke konsesjoner som skulle inngå i vedtaket om åpning av vilkårsrevisjonen for Lærdalsvassdraget. Ut i fra hovedformålet med vilkårsrevisjonen, som er å bedre miljøforholdene i tidligere regulerte vassdrag, anså ikke NVE det som relevant å inkludere ervervskonsesjonen for Stuvane i åpningsvedtaket. Dette fordi ervervskonsesjonen ikke har miljøvilkår. NVE prioriterte revisjon av de tre reguleringskonsesjonene i vassdraget.

NVE

Norges vassdrags-
og energidirektorat

NVE viser til at det i departementets retningslinjer for revisjon av konsesjonsvilkår for vassdragsreguleringer (2012), fremgår at «*Ved ervervskonsesjoner settes samme type vilkår som ved en reguleringskonsesjon, men vanligvis ikke miljøvilkår.*» Videre er det uttalt i samme retningslinje at ettersom hovedhensikten med vilkårsrevisjoner er å bedre miljøforholdene i vassdraget, så skal NVE prioritere revisjon av reguleringskonsesjonene framfor revisjon av ervervskonsesjoner. I forbindelse med lovrevisjonen i 2017 (Prop. 117 L (2016-2017)) ble det gjennomført en modernisering av bestemmelsene i vannfallrettighetsloven som gjelder vilkår knyttet til selve tiltaket i vassdraget. NVE forstår disse endringene som et uttrykk for at vilkår knyttet til selve tiltaket i vassdraget som hovedregel skal fastsettes i konsesjon etter vassdragsreguleringsloven/vannressursloven. På denne bakgrunn vurderte NVE at det ikke var nødvendig eller relevant å inkludere ervervskonsesjonen i vilkårsrevisjonen for Lærdalsvassdraget.

Ved en inkurie står det i ingressen på vårt åpningsvedtak at «*Det skal gjennomføres en vilkårsrevisjon i medhold av vassdragsreguleringsloven og vannfallrettighetsloven [vår understreking].*» De understrekede ordene skulle vært fjernet fra vedtaket før det ble ekspedert.

Ut over at klager mener at ervervskonsesjonen til Stuvane kraftverk burde inngått i vedtaket om å åpne vilkårsrevisjon, mener de at det i denne vilkårsrevisjonen foreligger «*(...) ved siden av de ordinære temaer – også ulike tilleggstemaer.*» Derfor mener de at det «*omfanget av det endelige revisjonsvedtaket må være gjenstand for en rekke avklaringer undervegs.*»

Ut over å se at de innkomne kravene har tilstrekkelig relevans for å kunne vurdere åpning av vilkårsrevisjon, har ikke NVE realitetsbehandlet hvert enkelt krav enda. Først skal kravene omtales/vurderes av konsesjonæren i revisjonsdokumentet. Først når revisjonsdokumentet har vært på høring vil vi gå inn og gjøre våre vurderinger av kravene, sett opp mot hensikten med/rammen for vilkårsrevisjonen og påvirkningen de eventuelt vil ha for kraftproduksjonen. Det er korrekt som klager skriver, at vi ved behov for ytterligere presiseringer og prioritering av krav, har dialog med kravstiller og konsesjonær. NVE er ikke enig med klager om at det har vært behov for et slikt møte i prosessen så langt. Følgelig har det ikke vært avholdt et slikt møte.

NVE legger til grunn at konsesjonæren følger opp de føringer som er gitt i vedtaket og at grunnlaget for den videre prosessen i vilkårsrevisjonen blir godt ivaretatt. Det foreligger et betydelig kunnskapsgrunnlag om vassdraget. Dersom det likevel skulle være kunnskapshull, kan NVE på et senere tidspunkt pålegge tilleggsutredninger for å tette disse.

NVE står ved vår vurdering om at hovedformålet med en vilkårsrevisjon i vassdraget er mulig å nå ved å revidere de tre reguleringskonsesjonene som framgår av vårt vedtak av 3. februar 2025. Vi utelukker imidlertid ikke at vi senere i prosessen vil inkludere andre konsesjoner i prosessen. Dette kan for eksempel være krav om omgjøring, jf. vannressursloven § 28, av vilkårene i konsesjonen til bygging av Stuvane kraftverk, hjemlet i vassdragsloven §§ 104-105, eller andre konsesjoner i reguleringsområdet.

NVE

Norges vassdrags-
og energidirektorat

Konklusjon

NVE mener at det ikke har kommet frem nye opplysninger som gir grunnlag for å endre vårt vedtak av 3. februar 2025. Klagen oversendes derfor til ED til endelig avgjørelse, jf. forvaltningsloven § 33.

Alle sakens dokumenter gjøres tilgjengelig for departementet gjennom SeDok.

Med hilsen

Carsten Stig Jensen
seksjonssjef

Håkon Berg Sundet
fagleder

Dokumentet sendes uten underskrift. Det er godkjent i henhold til interne rutiner

Vedlegg:

- To brev fra advokat Svoren på vegne av Lærdal Elveeigarlag av 1. mars 2025 (dok #25)
- NVEs brev av 5. mai 2025 (dok #26)
- E-post fra advokat Svoren av 1. juni 2025 (dok #28)

Mottakerliste:

Energidepartementet

Kopimottakerliste:

Lærdal Elveeigarlag
LÆRDAL KOMMUNE
ØSTFOLD ENERGI AS
OKKEN KRAFT AS